

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos
Tekijä-Författare-Author Salokoski, Märta		
Työn nimi-Arbetets titel-Title How Kings are Made, How Kingship Changes : A Study of Ritual and Ritual Change in Pre-colonial and Colonial Owamboland, Namibia		
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaali- ja kulttuuriantropologia		
Työn laji-Arbetets art-Level Väitöskirja	Aika-Datum-Month and year 2006-03-18	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages sivumäärää ei ilmoitettu
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksen teemana on poliittisen vallan luonne ja muutokset varhaisissa Afrikan kuningaskunnissa, esimerkkinä Pohjois-Namibian entiset Owambokuningaskunnat. Väitöskirjassa analysoidaan miten ns. sakraalikuninkuus rakentui ja miten se muuttui. Lähtökohtana on Luc de Heuschin teesi, jonka mukaan Afrikan varhaisissa yhteiskunnissa poliittinen valta legitimoidaan pyhyydellä. Myytit ja kuningaslistat ovat osa Owambojen pyhän kuninkuuden luomista, mutta varsinaisesti virkaanastujaisriitit luovat pyhyiden kuninkuuteen. Kun kuninkaat vahvistivat määräysvaltansa sade- ja initiatoriittien avulla pyhyiden aspekti heidän kuninkuusroolissaan vahvistui edelleen. James Frazer esitti aikanaan kuninkaiden pyhyiden merkitsevän sitä, että kuninkaalla katsottiin oleven kyky vaikuttaa maan, kansan ja luomakunnan hedelmällisyyteen ja hyvinvointiin. Kuningas oli yhteiskunnan ruumiillistuma ja sen kasvuvoiman tyyssija, mutta samalla sen uhri, koska vanhetessaan kuningas tiesi tulevansa rituaalisesti murhatuksi jotta hänen pyhytensä voima voisi siirtyä hänen seuraajansa. Luc de Heusch esittää, että kuninkaan pyhyiden voima syntyy siitä, että kuninkaasta tehdään "pyhä hirviö", mm. virkaanastujaisriittien avulla. Hänen mukaansa vaarallinen ja järjestystä rikkova luonnonvoima on kuninkaiden sakraalisuuden ydin ja että juuri se antoi kuninkaalle kyvyn vaikuttaa hedelmällisyyteen. Owambokuninkaiden virkaanastujaisriiteissä ilmenee pyhän hirviön luomisen piirteitä, mutta tarkemmin niitä analysoidessa ilmenee, että niiden avulla luodaan suhde maan entisten haltijoiden henkiin ja otetaan riittien ja valtaesineiden avulla käyttöön muitakin henkivoimia. Näin kuningas saa kyvyn vaikuttaa hedelmällisyyteen ja vallan hallita. Tutkimuksessa päädytään siihen, että pyhien kuninkaiden normit rikkova rooli on vain osa pyhyiden rakentumista ja että pyhyys koostuu voimista joita kuningas saa monista lähteistä. Näistä kenties tärkein on voima jonka kuninkaat saavat entisten 'maan omistajien' hengiltä. Tämä voima on luonteeltaan hoivaava ja symbolisesti feminiininen. Ambomaan Ondongan kuningaskunnassa maan entisiä omistajia olivat bushmannit ja vallasta syösty vanha kuningasklaani, jotka suullinen perinne kumpikin usein on vaieten sivuttanut. Ajan myötä Ambomaalla luovuttiin rituaalisesta kuningasmurhasta vallanvaihdon keinona. Tilalle tuli poliittinen vallan anastaminen, joka yleistyi 1800-luvun puolivälin jälkeen kun ampuma-aseet otettiin käyttöön ja eurooppalaisten kauppiaiden toiminta muutti kuningasvallan luonteen. Tällöin vallan vastavuoroinen luonne muuttui väkivaltaisemmaksi, vaikka kuninkaita edelleenkin pidettiin pyhinä.</p>		
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>valta - kuningaskunnat - Afrikka</p> <p>kuningashuoneet - Namibia</p> <p>kuninkaat</p> <p>sakraalikuninkaat</p> <p>rituaalit</p> <p>pyhyys</p>		
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited		
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information		